

Fons documental dels barons de Savassona

Tavèrnoles

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Arxiu Nacional de Catalunya. C/ Jaume I nº 33-51, 08195, Sant Cugat del Vallès.
Alçada:	533 m
Coordenades:	
Latitud:	41.95219
Longitud:	2.3264
UTM Est (X):	444172
UTM Nord (Y):	4644687

Classificació

Número de fitxa	08275 - 202
Àmbit:	Patrimoni documental
Tipologia	Fons documental
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	XIV-XIX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal i física
Observacions protecció:	Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents.
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Pública
Titular:	Generalitat de Catalunya
Fitxes associades:	
Castell de Savassona	
Fons documental de Tavèrnoles a l'Arxiu Nacional de Catalunya	
Autoria de la fitxa	Virgínia Cepero González
Data de registre de la fitxa:	dg., 03/08/2014 - 02:00

Descripció

El fons documental dels barons de Savassona fou adquirit l'any 2004 per l'Arxiu Nacional de Catalunya. El codi de referència és ANC 1-0692.

Està format per 57 llibres, 7 caps de documents i 300 pergamins, situats cronològicament entre els segles XIV-XIX.

Actualment no es troba inventariat.

Història

L'any 1129, s'inicià amb Pere Berenguer de Savassona el govern del castell de Savassona per part de la família Savassona, de manera ininterrompuda fins l'any 1280, en morir Pere II de Savassona sense descendència. L'herència passà al seu germà Galceran, canonge de Vic, que vengué el castell de Savassona amb tots els seus drets i pertinences a Ramon de Vilanova, castlà del castell del Brull.

Els Vilanova prengueren el nom dels Savassona, els quals no tenien cap vincle familiar amb els anteriors. Pels volts de l'any 1409, la família Vilanova-Savassona tingué greus enfrontaments amb els Malla, que causaren un gran nombre de víctimes mortals. Aquest fet motivà que Vicenç Ferrer acudís a Vic per aconseguir la pau entre ambdós famílies.

L'any 1514 morí Joana, filla de Lluís de Savassona, sense descendència directa, i fou succeïda per Rafael de Prat, hereu d'Isabel de Vilanova, que cedí aquell mateix any el domini del castell a Antoni Vila. Els nous barons de Savassona, els Vila, que eren una rica família de Vic que havien ascendit a cavallers tres anys abans, pledejaren amb diverses famílies nobles que els disputaven la senyoria de Savassona.

Els Vila es succeïren en la baronia de Savassona fins a l'any 1632, quan l'últim membre d'aquesta família, Antoni Vila, que es trobava en un delicat estat de salut, feu donació inter vivos al seu cosí Galceran de Llupià, però aquest últim morí abans que l'anterior. L'herència passà a Maria de Llupià, germana de Galceran, casada amb Jeroni Ferrer, i l'any 1650 fou anomenat Jeroni Ferrer de Llupià, fill de Maria de Llupià i Jeroni Ferrer, nou baró de Savassona.

L'any 1654 el rei Felip IV atorgà el privilegi de noblesa a un membre dels Ferrer de Llupià. L'any 1784 el rei Carles III, confirmà la baronia del castell i la reconegué com a títol del regne, que fou posseïda pels Ferrer de Llupià fins a l'abolició dels senyorius jurisdiccionals al segle XIX.

Durant la Guerra del Francès, a principis del segle XIX, el baró de Savassona, Josep Francesc Ferrer de Llupià, va tenir un paper notable en la lluita antifrancesa, i va ser vocal representant de la Junta Corregimental de Vic a la Junta Suprema del Principat de Catalunya.

Amb la mort sense descendència de Josep Francesc Ferrer de Llupià, va finalitzar el llinatge dels Ferrer, i la repartició dels béns i possessions dels barons es va anar dispersant i perdent.

El títol dels barons de Savassona va passar a Maria dels Dolors Lluïsa Desprat, i al morir soltera, a María Cayetana Díaz de Mayorga, que el va transmetre al seu fill José Jesús de Urbina. Al morir aquest, el títol va passar al seu cosí, Cayetano de Urbina i Daoíz, i les terres de la baronia es van dividir entre aquest i cinc cosins més a parts iguals.

Bibliografia

DEPARTAMENT DE CULTURA. ARXIUS EN LINIA: <http://extranet.cultura.gencat.cat/ArxiusEnLinia/>